

Fjølmiðla- kollveltingin í Íslandi

— Ríkisfjølmiðlarnir ekki longur líkasælir í síni stöðu
mótvegis lurtarunum

Fyrst í ár finga íslendingar nýggja útvarpslög, ið heimilar einstaklingum og fyrirtekum frian útvarps- og sjónvarpsrakstur. Avleiðingin er tann, at íslendingar innan fyrri nakrar mánaðir hava fingið tvær nýggjar útvarpsstöðir, »Bylgjan« og »Útvarp Reykjaví« eins væl og hópin av lokal-útvarpsstöðum kring landið, og harumframt eina nýggja sjónvarpsfyrirtekku, »Stöð 2«, sum er ríkin av privatpersónum í Reykjavík.

Tær privatu útvarpsstöðirnar, serliga Bylgjan, kappast við Ríkisútvarpið. Bylgjan hevur fingið stórfingna undirtøku hjá lurtarunum fyrri skrá, ið sigst vera ógvuliga fjøltáttad, undirhaldandi og væl tilrættis- lögð.

Dentur á upplýsing og undirvísing

Herfyri, tá Gorbachev og

Reagan vóru í Íslandi, byrjaði virkseimið hjá tí nýggju sjónvarpsstöðini aftaná smærri tekniskar byrjanartrupulleikar.

Sendingarnar vistu beinanvegin, at Stöð 2 ætlar sær undir harða kapping við ríkissjónvarpið, tá talan er um professionellar tíðindasendingar og undirhald. Sjónvarpstjórin er ein ágrýtin matvørufrøðingur, Jón Ottar Ragnarsson, ið hevur skrivað nógv um fjølmiðlar í íslensku bløðunum tey seinastu árin. Kappingin við ríkissjónvarpið verður uttan iva eirindaleys, tí á statssjónvarpinum starvast professionelt fólk við dyggum royndum innan sjónvarpsarbeiði. Størstu eyðkennini á skránni hjá ríkissjónvarpinum er tað gjøgnumarbeiðda íslenska tilfarið, og ovurstóru dentur verður eisini lagdur á at visa norðurlandskt mentanartilfar, útbúgvingar og undirvísingarfilmar, eitt nú við fralæru í íslenskum og øðrum mál-

um, dokumentarfilmar um náttúru, umhvørvi og samfelagslig viðurskipti í øðrum londum og annað upplýsandi tiltar. Tann íslenski forsetin, Vigdís Finnbogadóttir, byrjaði sína glæsiligu »karrieru« í 60-unum við at undirvisa í fronskum í ríkissjónvarpinum.

»Autentiskar« tíðindfasendingar

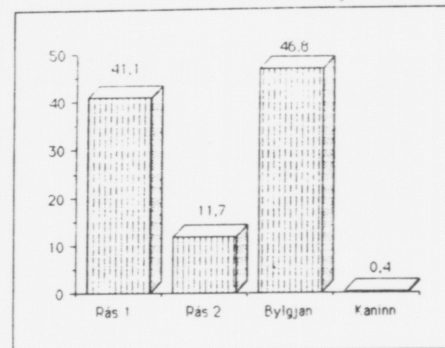
Barnaløtur ella tilfar, ið er ætlað fyrri børn og ungdomar, verður sent hvønn dag og er yvirhøvur fjølbroytt og væl úr hondum greitt. Tíðindasendingarnar verða gjørdar sbr. amerikanskari fyrimynd, við »akkersmanni«, ið er tíðindastjórin sjálvur. Tær eru oftani avbera goðar, fjøltáttadar og avgjørt professionellar. Stórir dentur verður lagdur á at gera tær livandi og »autentiskar« við nýtslu av korrespondentum í Europu og Ameriku. Hóast ymsir vansar eru á tíð-

indasendingunum, hevur íslenska sjónvarpið ongantíð verið deydligt ella líkasælt í síni stöðu mótvegis hyggjarunum, tá talan er um tíðinda- og upplýsingartilfar.

Ið hvussu so er verður roynt at undirhalda og upplýsa á ein livandi hátt um samfelagslig og mentanarlig viðurskipti innan- og uttanlands, og hetta er pr. definition tann primera uppgávan hjá einum sjónvarpi, veri tað seg í Íslandi, Føroyum ella Kina. Hetta krevur sjálvandi at sjónvarpsfólkini duga at gera mun á tilfari, ið hóska til sjónvarp, og tilfari, ið hóska til útvarp.

Haldaragjaldið: 900 kr. um árið

Vegna tess, at ríkisútvarpið og sjónvarpið í Íslandi bert er ein stovnur, rindar haldarin bert eitt gjald fyrri hetta, umleið 900 kr. um árið. Afturfyrri hesar 900 kr. fær lurtari 4400 timar um árið hjá

Lurtarakanningin hjá DV visir, at Bylgjan hevur størstu undirtøkuna, meðan Kanal 2 og »Kaninn« (NATO-útvarpið) eru í undirluta.

Kanal 1 og 2200 hjá Kanal 2 í Ríkisútvarpinum, og 1600 timar um árið hjá ríkissjónvarpinum — sum kann sigast at vera hampiligt býti fyrri peningin.

Tann nýggja útvarpsstöðin, Bylgjan, ásetir harafturimóti einki haldaragjald, men byggir sitt figgjarliga grundarlag á lýsingar, ið ikki verða lisnar við monotónari rødd av einum móðum upplesara sum í Ríkisútvarpinum, men spældar av sjónleikarum afturvíð goðum tónleiki. Bylgjan hevur eisini tikið upp nakað, sum nevnist »flóamarknaðurin« og har kunnu lurtararnir ringja og greiða frá uttan gjald, hvat teir vilja keypa og selja. Lurtarakanning hjá íslenska blaðnum DV herfyri visti, at Bylgjan hevði ta størstu undirtøkuna millum lurtararnar, tá talan er um vanligt undirhald, samrøður, ungdomssendingar o.a., meðan Kanal 1 hjá Ríkisútvarpinum varð mettur at hava tær frægastu tíðindasendingarnar. Kanal 2, ið byggir mest á lættisoppakent undirhald í sama stíl sum BBC 1 og Radio Luxembourg, fekk

ta ringastu undirtøkuna. Tað amerikanska NATO-útvarpið, ið var ógvuliga populært í 50-unum og 60-unum, hevur nú einans 0,4% av tí íslensku lurtarafjöldini á suðurvesturlandinum.

Ganga ynskinum hjá lurtarunum á møti

Hetta visir m.a. á, at um eit útvarpsstöð við áhugadum og væl útbúnum starvsfólki, sum leggur doyðin á at ganga ynskinum hjá tí vanligu lurtaranum á møti, hevur allar møguleikar at standa kapping við ríisútvarp og sjónvarp, hóast nógv ótryggari figgjarviðurskipti. Tann stóri fyrimunurin fyrri lurtararnar í samband við íslensku ríkisfjølmiðlarnar er harafturimóti, at tað ongan- tíð hevur verið hugsingur um at gera sjónvarp og útvarp til tveir fýrisitingarliga sjálvstöðugar stovnar. Utvarpið og sjónvarpið nýta í nogrum foru somu uttanlands-korrespondentar í tíðindasendingum, og útvarpsnevndin, sum er ovasti myndugleikin fyrri hesar stovnar, samskipar tey figgjarligu og fýrisitingarligu viðurskiptini. Hetta hevur ikki bert spart lurtarunum og siggjarunum nogvan pening, men hesin peningur er eisini komin lurtarunum og hyggjarunum til góða: í longri og fjøltáttadari skrá. Í mun til folkatalið í Íslandi er haldaragjaldið hjá ríkisfjølmiðlunum ógvuliga biligt, serliga tá hugsað verður um, at tað hevur tíðindafólk í øllum Europa, eisini Føroyum, og í USA, Japan, Australiu og SuðurAmeriku.

Útvarpsnevndin hevur strangt eftirlit við virkseminum hjá útvarpstjóranum (sum eisini er sjónvarpstjórin), tíðindastjórin og programmleiðarum. Hetta eftirlit skal tryggja hóskaði samskipan av virkseminum hjá ríkisfjølmiðlunum og

Nøkur av starvsfólkunum hjá »Bylgjun«